

Schoolondersteuningsprofiel

september 2017

DE HEEMGAARD
CHR. SCHOLENGEMEENSCHAP
ATHENEUM | HAVO | MAVO | ISK

Inhoud

1. Inleiding

2. Algemene gegevens

2.1 Contactgegevens

2.2 Onderwijsvisie

2.3 Opleidingen

2.4 Kengetallen leerling populatie

3. Ondersteuningsstructuur

3.1 Arrangementen

3.1.1 Aanpassing onderwijssituatie

3.1.2 Aanpassing leersituatie

3.1.3 Aanpassingen lesmaterialen/ lesinstructie

3.1.4 Aanpassing ruimtelijke omgeving

3.1.5 Ondersteuningsstructuur

3.1.6 Samenwerking deskundigen

3.2 Symbiose arrangementen

4. Conclusie en ontwikkelagenda

1. Inleiding

Sinds 1 augustus 2014 is de Wet passend onderwijs van kracht. In deze Wet wordt bepaald dat iedere leerling recht heeft op een passende onderwijsplek. Om dat te kunnen realiseren werken scholen samen in samenwerkingsverbanden. Binnen het samenwerkingsverband zal voor alle leerlingen met speciale onderwijsbehoeften passende onderwijsarrangementen aangeboden worden.

De Heemgaard is een van de VO-scholen binnen Samenwerkingsverband 25-05. Alle VO-scholen in Apeldoorn, Epe en Voorst nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de invoering van passend onderwijs. Hiertoe is door dit samenwerkingsverband een ondersteuningsplan geschreven. Onderdeel van dit plan is dat elke school een eigen Schoolondersteuningsprofiel (SOP) opstelt. In dit SOP wordt beschreven wat de mogelijkheden zijn om leerlingen te ondersteunen op de betreffende school. Het gaat om gegevens over de aanwezige deskundigheid in het team, de ruimte die er is om aandacht en tijd te schenken aan de leerlingen, de methodieken en voorzieningen waarover het team beschikt en de kwaliteit van de organisatie. We hanteren daarbij het format van het Samenwerkingsverband, zodat alle zakelijke gegevens en beschrijvingen tussen alle scholen vergelijkbaar zijn en er een totaaloverzicht gemaakt kan worden. Aan de hand van dit totaaloverzicht bepaalt het samenwerkingsverband of een continuüm van ondersteuning wordt aangeboden en of aan de zorgplicht voor passend onderwijs voor iedere leerling wordt voldaan.

In het SOP is er sprake van basis- en extra ondersteuning. De basisondersteuning (categorie 1) beschrijft het niveau preventieve en licht curatieve interventies die binnen de aanwezige onderwijs ondersteuningsstructuur kunnen worden uitgevoerd. De extra ondersteuning (categorie 2) beschrijft de specifieke mogelijkheden van De Heemgaard, die de basisondersteuning overstijgen. Deze ondersteuning zal in de vorm van arrangementen worden aangeboden.

2. Algemene gegevens

2.1. Contactgegevens

Postadres

Postbus 20177, 7302 HD Apeldoorn

Bezoekadres

Heemradenlaan 125

7329 BZ Apeldoorn

Telefoon

(055) 5385600

E-mail

info@heemgaard.nl

website

www.heemgaard.nl

2.2. Onderwijsvisie

Wij zijn een christelijke school met aandacht voor elkaar en onze omgeving, waar leerlingen zich verder kunnen ontplooiën op het gebied van cultuur, wetenschap en eigen identiteit. Wij bieden leerlingen kwalitatief goed onderwijs. Leerlingen hebben veel verschillende talenten en wij sluiten daarop aan met een scala aan keuzemogelijkheden, die allemaal toekomst- en ontwikkelingsgericht zijn.

Missie

Wij willen eigentijds en toekomstgericht onderwijs verzorgen geïnspireerd op christelijke waarden en normen. Wij stimuleren onze leerlingen om op evenwichtige wijze te werken aan de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en hun eigen persoonlijkheid.

Visie

In een veilige en sociaal georiënteerde omgeving dagen we al onze leerlingen uit op onderzoek te gaan naar hun talenten, interesses en passies. We geven duidelijke kaders en voldoende ruimte om op een actieve manier talenten, interesses en passies verder te ontwikkelen. Wij geloven in initiatiefrijk en ondernemend leren!

We willen leerlingen toerusten voor de bestaande wereld, maar willen de leerlingen ook ervan bewust maken dat ze de wereld anders kunnen achterlaten dan dat hij nu is. Daarom richt ons onderwijs zich op drie domeinen: kwalificatie, socialisatie en persoonlijkheidsvorming.

Kwalificatie richt zich daarbij niet alleen op de voorbereiding van vervolgstudie en het werkende leven maar gaat ook over vorming van goed burgerschap en culturele geletterdheid. *Socialisatie* richt zich op het inleiden van jongeren in sociale, culturele, economische, politieke en religieuze ordes van onze samenleving *. Bij de *Persoonlijkheidsvorming* gaat het om de menswording. Daarom zijn we een schoolgemeenschap waarin we elkaar ontmoeten en we leren verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en de wereld om ons heen.

We vinden het belangrijk dat het onderwijs zich zoveel mogelijk richt op de behoefte van de individuele leerling door toepassing van gepersonaliseerd en gedifferentieerd werken. Digitale leermiddelen en technische mogelijkheden benutten wij daar waar dit ondersteunend is en daadwerkelijk iets toevoegt aan ons onderwijs.

*Naar G.J.J. Biesta "The beautiful risk of education"

Identiteit

We willen, geïnspireerd door de Bijbel, als school een gemeenschap zijn waarin we verantwoordelijkheid dragen voor onszelf en elkaar.

Het christelijke karakter van de school bestaat niet alleen uit lessen godsdienst en het houden van dagopeningen en vieringen. Identiteit is immers 'geleefde identiteit'. Een waarderen woord, een schouderklopje, een duim omhoog en constructieve kritiek kunnen een wereld van verschil maken. In het besef dat we een gemeenschap willen zijn, zoeken we naar momenten om elkaar te ontmoeten

en onderlinge verschillen te waarderen. Identiteit is voor ons gevoelig zijn voor het besef van eerbied voor het leven en het besef om open te staan voor anderen.

Wij zijn een school, die bewust kiest om ruimte te geven aan de diversiteit binnen de kaders van christelijke waarden waar wij voor willen staan: omgaan met verschillen, verantwoordelijkheid voor de ander en de gemeenschap, ruimte en eerbied voor eigenheid. Grondhoudingen als doorzettingsvermogen en vriendelijkheid, verdraagzaamheid met oog voor verantwoordelijkheid en veiligheid, vertrouwen en verbondenheid met elkaar, zijn hier voor ons ijkpunten om veerkrachtig handen en voeten te geven aan christelijke waarden en normen.

Kernwaarden

De Heemgaard kent een drietal belangrijke kernwaarden die voor ons richtinggevend is: "aandacht en contact", "actief lerend" en "helder en duidelijk!"

Aandacht en contact

Wij, leerlingen, docenten en medewerkers, maken allemaal deel uit van een schoolgemeenschap. In één gebouw leren we van elkaar, bewust zonder aparte afdelingen, ontmoeten we elkaar en zijn we verantwoordelijk voor elkaar. We zoeken nadrukkelijk de verbinding met onze omgeving: ouders van onze leerlingen, maar ook andere onderwijsorganisaties, bedrijven en maatschappelijke instellingen. Binnen ons onderwijs organiseren we veel activiteiten met ontmoetings- en sociale elementen. Om deze voor ons belangrijke kernwaarde kracht bij te zetten werken we met de actieve slogan: DE HEEMGAARD ONTMOET!

Actief lerend

Leerlingen en medewerkers werken actief aan hun eigen ontwikkeling. Iedereen is actief betrokken bij de school, zijn eigen leerproces en ook dat van de ander. Wij nemen daarin initiatief, laten ondernemend gedrag zien, geven elkaar ruimte en ondersteuning, feedback en vertrouwen. DE HEEMGAARD DAAGT UIT! Is hiervoor onze passende slogan.

Helder en duidelijk

In een klimaat van waardering, respect en verantwoordelijkheid voor elkaar kan het beste geleerd en gewerkt worden. Op De Heemgaard werken we daarom aan goede begeleiding, persoonlijke aandacht en het stellen van regels. Door de regels en afspraken weet iedereen op school waar hij aan toe is. We vinden het daarom essentieel de afspraken binnen de school helder en duidelijk te communiceren binnen de voor ons erg belangrijke driehoek: leerling, school en ouder. Daarnaast zijn wij duidelijk over de structuur, opbouw en organisatie van de lessen. DE HEEMGAARD COMMUNICEERT!

2.3. Opleidingen

Op De Heemgaard kun je een diploma behalen voor de volgende opleidingen: atheneum, havo en mavo. Daarnaast hebben wij een Internationale Schakelklas (ISK) voor leerlingen die rechtstreeks uit het buitenland afkomstig zijn en het Nederlands nog niet voldoende beheersen.

Atheneum (inclusief Latijn)

Het atheneum duurt zes jaar. Met een atheneumdiploma kun je naar de universiteit. Je kunt bij ons het atheneum aanvullen met het vak Latijn. In de atheneumafdeling ligt er veel initiatief bij de leerling: zo moet je het zelf leuk vinden om zaken te onderzoeken en uit te pluizen, en word je niet snel afgeschrikt door een lastige vraag of een complex probleem. In de eerste drie jaar bereiden we de leerlingen geleidelijk voor op de bovenbouw van het atheneum. Je leert stapsgewijs om te gaan met studieplanners, praktische opdrachten en toetsweken. In fases ga je steeds zelfstandiger aan het werk. Deze vaardigheid is heel belangrijk voor alle vervolgstudies.

Havo

De havo duurt vijf jaar en bereidt je voor op een hogere beroepsopleiding (HBO). In de eerste drie jaar bereiden we je stap voor stap voor op de bovenbouw. Zo leer je geleidelijk om te gaan met

studieplanners, praktische opdrachten en toetsweken. Je leert dus steeds zelfstandiger werken, wat ook belangrijk is voor een vervolgstudie.

Mavo

Het vmbo (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs) bestaat uit praktijkleerwegen en meer theoretische leerwegen. Elke leerweg duurt vier jaar. De Heemgaard biedt alleen de theoretische leerweg (vmbo-tl) aan. Wij gebruiken voor de theoretische leerweg de naam 'mavo'. De mavo-opleiding duurt vier jaar. Met een mavodiploma kun je doorstromen naar het middelbaar beroepsonderwijs (ROC) of naar de havo.

ISK

Wanneer een leerling de Nederlandse taal nog niet zo goed beheerst, kan hij/zij onder bepaalde voorwaarden instromen in de Internationale Schakel Klas (ISK). Deze tweejarige opleiding bereidt leerlingen voor op vele soorten vervolgoopleidingen, die passen bij de mogelijkheden van de leerling. Zoals de naam al zegt, probeert de ISK de schakel te zijn tussen het leren van het Nederlands en het volgen van een opleiding.

2.4. Kengetallen leerlingenpopulatie

Tabel 1: overzicht van het aantal leerlingen:

	2017-2018	2016-2017
Brugklas	231	252
Klas 2	256	297
Klas 3 Mavo	134	132
Klas 4 Mavo	134	112
Klas 3 H/VWO	171	160
Klas 4 H/VWO	179	163
Klas 5 H/VWO	172	148
Klas 6 VWO	42	45
ISK	51	50
Totaal	1370	1359

Tabel 2: overzicht van het aantal leerling en de geboden ondersteuning

Schooljaar	Totaal lln-aantal	LWOO	OPP	Geplaatst in VSO
2016-2017	1359	19	25	24
				2
2017-2018	1370	27	28	20

3.0 Ondersteuningsstructuur

Mede door de invoering van passend onderwijs richten we ons op de versterking van de pedagogische en didactische kwaliteiten van alle docenten. Met het verbeteren van de basisondersteuning in de les verwachten we de ondersteuningsvraag van de meeste leerlingen te kunnen beantwoorden. Wat leerlingen nodig hebben, is hierbij leidend. Het begeleiden en ondersteunen van leerlingen is daarmee de verantwoordelijkheid van **alle** docenten. Binnen onze school hebben we afgesproken dat we

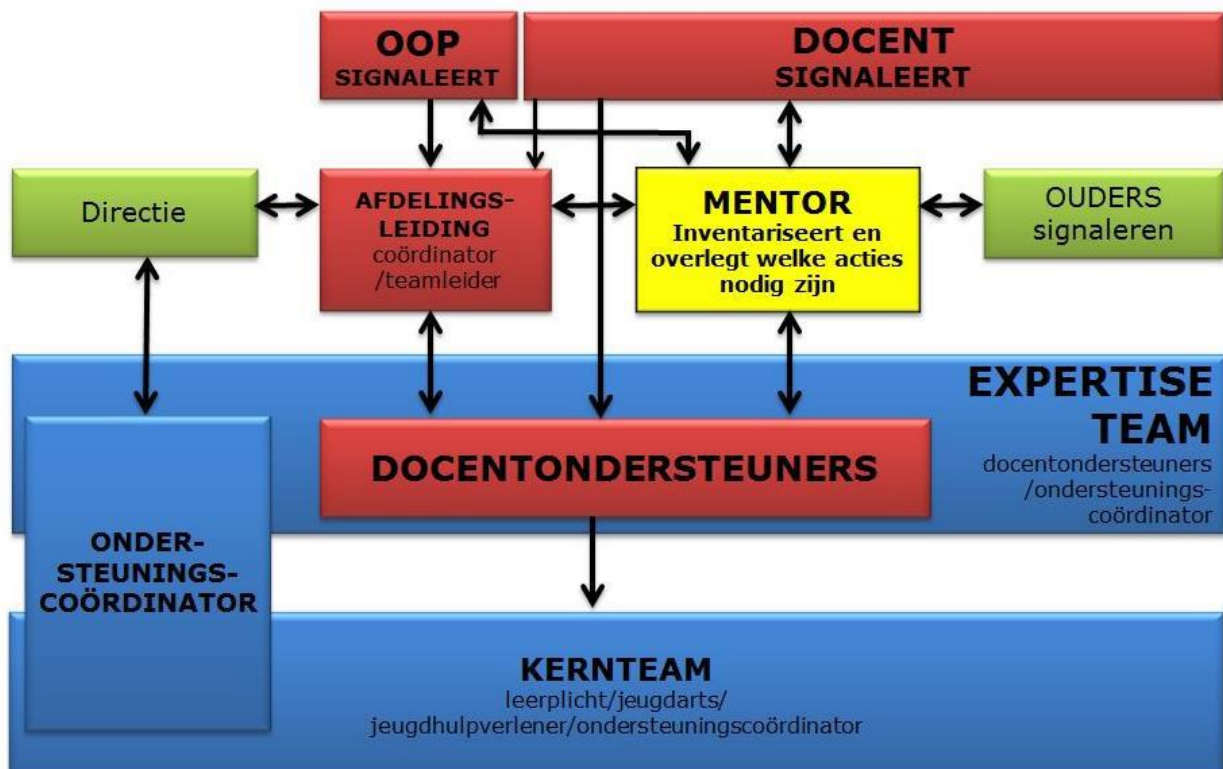

handelingsgericht gaan werken. Om docenten daarbij te helpen is op onze school een expertiseteam actief. Het expertiseteam bestaat uit een ondersteuningscoördinator en twee docentondersteuners. Docenten kunnen met hulpvragen terecht bij docentondersteuners. Deze hulpvragen kunnen gericht zijn op de begeleiding en ondersteuning van individuele of groepen leerlingen tijdens hun lessen. Daarnaast zijn docentondersteuners betrokken bij het opstellen van een ontwikkelingsperspectief plan (OPP) en in specifieke gevallen bij de begeleiding zelf.

Ondersteuningsroute

Onderstaand schema laat zien via welke wegen de communicatie loopt. De mentor staat in het schema centraal en is de spil. Docenten signaleren. Wat docenten in de les nadrukkelijk opvalt, communiceren zij naar de mentor van de betreffende leerling en rapporteren zij in het LVS via het logboek in Magister. Ook kan een docent een docentondersteuner of de afdelingsleiding benaderen. OOP en ouders signaleren en communiceren eveneens. De mentor inventariseert, overlegt welke acties nodig zijn en rapporteert in Magister. Het opstellen van een plan kan uit dit overleg voortvloeien. Een plan wordt volgens de systematiek van handelingsgericht werken gemaakt. Onder opvallende signalen verstaan we: overmatige absentie/veel ziekteverzuim, slechte cijfers, problemen thuis, problemen met klasgenoten, vaak afwijkend gedrag in de les of pauze, regelmatig uit de les verwijderd worden, vaak niet aan het werk te krijgen en/of huiswerk regelmatig niet op orde hebben.

Handelingsgericht werken

Handelingsgericht werken (HGW) heeft als doel om de kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding van alle leerlingen te verbeteren. Het is een doelgerichte en systematische manier van werken, waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij de onderwijsbehoeften en basisbehoeften van de leerlingen. Aan de hand van de leerling kenmerken wordt gekeken welke onderwijsbehoeften de betreffende leerling heeft. Het onderwijs wordt daarop aangepast. Hiervoor kan een OPP worden opgesteld.

Kernteam

Binnen De Heemgaard wordt net als op alle reguliere scholen binnen het SWV, gewerkt met een zgn. Kernteam. Dit kernteam bestaat uit: de ondersteuningscoördinator, de leerplichtambtenaar, de medewerker van JGZ (arts of verpleegkundige) en een jeugdhulpverlener (een generalist). Het team richt zich op leerlingen met een hulpvraag, (dreigende) thuiszitters en neemt initiatieven op het gebied van vroeg signalering en preventie. De volgende uitgangspunten zijn daarbij van kracht:

1. Binnen elke reguliere VO school opereert een kernteam (naar een nieuwe term wordt gezocht), bestaande uit de ondersteuningscoördinator van de school, de leerplichtambtenaar, de medewerker van JGZ en een jeugdhulpverlener (een generalist).
2. Het kernteam richt zich op leerlingen met een hulpvraag, (dreigende) thuiszitters en neemt initiatieven op het terrein van vroeg signalering en preventie; ten aanzien van leerlingen met een enkelvoudige onderwijsvraag zijn de ondersteuningscoördinatoren, mentoren en gedragswetenschapper van de school aan zet.
3. De jeugdhulpverlener beschikt over een brede kijk en snelle toegang tot informatie en lichte interventies; waar nodig gaat hij/zij in gesprek met de leerling en ouders. Tijd voor overleg, voeren gesprek met leerling/ouders, lichte interventies/ preventie, afgeven indicatie, regie nemen/volgen, ingang in systeem. Tijdsinvestering 2 x 1 uur per maand.
4. Tussen de kernteamleden is sprake van korte lijnen en grote bereikbaarheid. De wijze waarop is aan het kernteam.
5. Afhankelijk van de hulpvraag kan een kernteamlid een specialist uitnodigen. Deze specialistische inbreng verhoogt mede de besluitvaardigheid op het terrein van de gewenste aanpak.
6. Drie of vier keer per jaar vindt een overkoepelend overleg met alle kernteams plaats. Het Swv faciliteert dit. Doel is het signaleren van trends en ontwikkelingen als toekomstige onderlegger van nieuw beleid en het is gericht op het functioneren en de doorontwikkeling van de kernteams.
7. Samenwerkingsverband en gemeente zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het installeren, de operationele uitvoering en ontwikkeling van de kernteams. Het ontwikkelproces wordt begeleid en op vastgestelde uitgangspunten gestuurd. De VO school zorgt voor het faciliteren van de ondersteuningscoördinator; de gemeente zorgt voor het faciliteren van de leerplichtambtenaar; de gemeente koopt de inzet van de jeugdhulpverlener t.b.v. het kernteam in. Gemeente en Swv faciliteren de begeleiding.
8. De gemeente en het Swv kiezen voor het inzetten van de monitor: aansluiting Onderwijs jeugdhulp. Deze monitor zal voor onderwijs deel gaan uitmaken van het Dashboard Passend Onderwijs. Hiermee beschikken wij over contextgegevens en over informatie over samenwerking en tevredenheid.

Verantwoordelijkheidsverdeling t.b.v. ontwikkeling en uitvoering kernteams

Verantwoordelijkheid SWV	Verantwoordelijkheid Gemeente
Ondersteuningscoördinator in kernteam	Leerplichtambtenaar in kernteam
Begeleiding en monitoring van de ontwikkeling van de kernteams	JGZ (jeugdarts of jeugdverpleegkundige) in kernteam
Stedelijk overleg van de kernteams	Jeugdhulpverlener (JHV) in kernteam
Inzet JGZ/JHV t.b.v. deskundigheidsbevordering van onderwijspersoneel	JGZ / JHV voor de uitvoering van activiteiten t.b.v. vroeg signalering, preventie, gesprekken met ouders/verzorgers/leerling
Beschikbaar stellen van accommodatie t.b.v. overleg en mogelijk uitvoeren lichte interventies op school	

Basisondersteuning

In het kort verstaan we onder basisondersteuning de door het Samenwerkingsverband (SWV) afgesproken preventieve en licht curatieve interventies die:

- eenduidig geldend voor het gehele samenwerkingsverband;
- passen binnen de ondersteuningsstructuur van de school;
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school;
- waar nodig kan expertise van andere scholen en/of ketenpartners worden ingezet;
- zonder indicatiestelling en
- op het overeengekomen kwaliteitsniveau planmatig worden uitgevoerd.

De extra onderwijsondersteuning omvat alle vormen en combinaties van onderwijs, ondersteuning en/of zorg die de basisondersteuning overstijgen. De grens tussen basisondersteuning en extra ondersteuning wordt door het samenwerkingsverband bepaald. Aan de bovenkant wordt de extra ondersteuning begrensd door het beschikbare budget dat het samenwerkingsverband beschikbaar stelt en de mogelijkheden van de school.

3.1 Arrangementen

Basisondersteuning

Het eerste aspect van de basisondersteuning is gericht op de ondersteuningsmogelijkheden die de school biedt, al dan niet in samenwerking met partners. Het (minimale) niveau van deze basisondersteuning is binnen het Samenwerkingsverband gezamenlijk vastgesteld (zie bijlage).

Extra ondersteuning

De extra onderwijsondersteuning wordt georganiseerd in de vorm van arrangementen die zoveel mogelijk binnen De Heemgaard plaatsvinden. Deze kunnen variëren van licht curatief en tijdelijk van aard tot intensief en langdurend of structureel van aard. Als uitgangspunt geldt dat – waar mogelijk – de leerling op De Heemgaard kan functioneren met inzet van de ondersteuningsstructuur van onze school. Voor een leerling waar structureel extra ondersteuning voor nodig is, worden de doelen en afspraken binnen een OPP (Ontwikkelings Perspectief Plan) vastgelegd. Hiervoor is binnen het SWV een vast format afgesproken (zie bijlage).

In onderstaand schema staan beide categorieën naast elkaar. De linkerzijde van het schema betreft de basisondersteuning, de rechterzijde de extra ondersteuning. Ook wordt het daarin vermeld als er specifiek zaken betreffende onze school spelen.

3.1.1 Aanpassing onderwijssituatie

1.1 Samenwerkingsrelatie met de leerling	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school ziet de mentor zijn mentorleerlingen meerdere keren per week in de les	<p>Als de behoefte aan begeleiding en coaching van de leerling groter is dan de reguliere begeleiding, kan de leerling extra ondersteuning krijgen. Dit verloopt via het expertiseteam. Ook is de mogelijkheid aanwezig om intern een orthopedagoog/psycholoog in te zetten.</p> <p>De mentor voert wekelijkse gesprekken met de leerling.</p>
Op onze school bouwt de mentor een vertrouwensband op met de leerling	
De leerling heeft een vast aanspreekpunt binnen de school, waar hij dagelijks op terug kan vallen	
Op onze school voert de mentor individuele gesprekken met de leerling	
Op onze school kan een leerling indien nodig wekelijks doelgerichte gesprekken voeren op school over de doelen uit het OPP	
Op onze school kan een leerling indien nodig wekelijks gesprekken voeren met een medewerker uit het ondersteuningsteam	
Op onze school worden de leerlingen, indien mogelijk, betrokken bij het opstellen van hun (leer)doelen in het OPP	
1.2 Pedagogisch klimaat	Extra ondersteuning/opmerkingen
<p>Op onze school is een positief schoolklimaat voor de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - er gelden positief geformuleerde gedragsregels - de leerling ontvangt feedback op concreet waarneembaar gedrag - positief gedrag van de leerling wordt benoemd en gestimuleerd door alle medewerkers - leerlingen worden door alle medewerkers direct aangesproken op hun (ongewenste) gedrag op school - docenten kennen hun leerlingen bij naam - waarin gezamenlijke afspraken zijn gemaakt over de aanpak van gedrag in de klas en in vrije situaties op school staan - dat periodiek getoetst wordt 	<p>Naast de vakdocent die verantwoordelijk is voor de betreffende vak lessen, is de mentor van de klas/ leerling de spil in het begeleidingssysteem. Indien het noodzakelijk is specifieke extra afspraken te maken betreffende een leerling of een gehele klas is dit mogelijk. Dergelijke afspraken worden in principe gemaakt tijdens de periodiek gehouden leerlingbespreking.</p> <p>Indien nodig is het mogelijk dat leerlingen extra ondersteuning krijgen om inzicht te krijgen in hun gedrag en leren oplossingen te vinden voor problematisch gedrag.</p>
Alle medewerkers van onze school geven signalen over leerlingen door aan de mentor van de leerling	
Alle medewerkers van onze school geven zorgwekkende signalen over een leerling door aan de ondersteuningscoördinator/intern begeleider	
Onze school handelt actief conform een pestprotocol	

Binnen onze school is een gedragscode opgesteld waarin vastgelegd is hoe we met elkaar om horen gaan	Op indicatie kunnen leerlingen die dit nodig hebben FRT of SOVA training volgen. Hieraan zijn voor de ouders kosten aan verbonden.
Een docent kan naast de gezamenlijke gedragsafspraken, maatwerk bieden voor individuele leerlingen	
Op onze school vindt minstens twee keer per jaar leerling-/groepsbespreking plaats (buiten de rapportvergadering om)	
Op onze school is er (les)aanbod voor leerlingen met problemen op het gebied van sociale vaardigheden	
Op onze school kan de leerling ondersteuning krijgen om faalangst te verminderen of onder controle te krijgen.	
1.3 Controle van de schoolgang	Extra ondersteuning/opmerkingen
Onze school handelt actief conform een verzuimprotocol	Zie www.heemgaard.nl voor ons verzuimprotocol.
Het verzuimprotocol wordt jaarlijks geëvalueerd met de leerplichtambtenaar	
Absenties worden elk lesuur geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (LVS)	
Op onze school wordt de absentieregistratie met regelmaat gecontroleerd op zorgwekkend/signaalverzuim	
Op onze school wordt bij afwezigheid van een leerling dezelfde dag met de ouders/verzorgers gebeld	
Onze school signaleert zorgwekkend ziekteverzuim en treedt in gesprek met ouders/verzorgers wanneer dit voorkomt	
De leerling wordt, moet toestemming van ouders/verzorgers, besproken in het kernteam/CVB zodra er sprake is van zorgwekkend ziekteverzuim	
Op onze school wordt de leerplichtambtenaar ingeschakeld bij vermoedens van ongeoorloofd verzuim	
Op onze school kan een leerling onderwijstijdverkorting/aangepast lesrooster krijgen indien nodig (en verantwoord worden naar de inspectie)	

3.1.2 Aanpassing leersituatie

2.1 Didactisch-klimaat	Extra ondersteuning/opmerkingen
De lessen op onze school hebben een vaste, voor de leerling inzichtelijke structuur	Naast reguliere begeleiding in de mentorles, is het mogelijk om extra begeleiding te ontvangen op het gebied van studievoordigheden.
Op onze school ontvangen de leerlingen les in studievoordigheden	

2.2 Ondersteuning bij huiswerk <i>(afhankelijk van de uitstroombestemming)</i>	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school kan de leerling wekelijks ondersteuning krijgen bij het gebruik van de agenda	Er bestaat voor leerlingen de mogelijkheid om gebruik te maken van de huiswerkklas. Dit bestaat vooral uit het bieden van een stille en gestructureerde huiswerkplek die onder toezicht staat. Voor de leerlingen van de MAVO is de mogelijkheid om mee te doen aan MAVO All-in. Huiswerk wordt dan onder begeleiding en ondersteuning aan het eind van de dag gemaakt. Aan beide vormen zijn kosten verbonden. Indien een leerling dit als extra ondersteuning in het kader van een OPP nodig heeft loopt dit via het expertiseteam.
Op onze school kan de leerling wekelijks ondersteuning krijgen bij het plannen van het huiswerk	
Op onze school kan de mentor, indien afgesproken, contact met ouders onderhouden over het huiswerk	
Indien afgesproken is er voor de leerling de mogelijkheid om individueel de dag voor- en na te bespreken.	
De leerlingen kunnen hun huiswerk maken op school	
De leerlingen kunnen onder didactisch toezicht hun huiswerk maken op school (betreft extra ondersteuning)	
Op onze school is de opbouw en onderwerp van de les voor de leerling zichtbaar (op het bord)	
Indien er sprake is van huiswerk wordt het huiswerk elke les genoteerd op het bord	
Indien er sprake is van huiswerk heeft elke docent aandacht voor het gemaakte en geleerde huiswerk van de leerling	
Indien er sprake is van huiswerk is het opgegeven huiswerk inzichtelijk voor ouders	

3.1.3. Aanpassingen lesmaterialen/lesinstructie

3.1 Instructie	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is er mogelijk tot verlengde instructie binnen de les	
Op onze school is er de mogelijkheid tot herhaalde instructie	
Op onze school kunnen instructies visueel ondersteund worden	
3.2 Leerachterstanden <i>(achterstanden die niet correleren met cognitieve vaardigheden)</i>	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is het mogelijk om kortdurende ondersteuning te krijgen bij het inhalen van leerachterstanden (buiten de les)	Toedeling van extra ondersteuning op het gebied van taal en rekenen en andere noodzakelijke RT activiteiten verloopt via de ondersteuningscoördinator.

Op onze school kunnen leerlingen met een taalachterstand tijdelijk extra ondersteuning krijgen		
Op onze school kunnen leerlingen met een achterstand in rekenen tijdelijk extra ondersteuning krijgen		
Op onze school kunnen leerlingen extra oefenmateriaal krijgen		
3.3 Dyslexie/ Dyscalculie	Extra ondersteuning/opmerkingen	
Op onze school wordt in het eerste schooljaar een dyslexie-screening gedaan als er vermoedens van dyslexie zijn	Zie bijlage voor protocol dyslexiebegeleiding.	
Na screening en remedial teaching vindt mogelijk dyslexieonderzoek plaats op school		
Op onze school heeft een leerling met een dyslexieverklaring recht op extra faciliteiten		
Onze school heeft een remedial teacher/dyslexiebegeleider in dienst		
Op onze school kunnen leerlingen met dyslexie tijdelijk extra ondersteuning krijgen		
Op onze school vindt screening plaats op dyscalculie/ernstige rekenproblemen als hier aanleiding toe is		
Op onze school heeft een leerling met een dyscalculieverklaring/ernstige rekenproblemen recht op extra faciliteiten		
Op onze school kunnen leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen kortdurende/tijdelijke begeleiding krijgen		
3.4 Aanpassing lesprogramma		Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school kan een leerling indien nodig aanpassingen krijgen in het lesprogramma zodat deze (meer) aansluit bij de ondersteuningsbehoeftes		Voor heel specifieke situaties wordt in overleg met de afdeling een specifiek onderwijsprogramma afgesproken. Bij een langdurige ziekteperiode van een leerling werken we samen met de Stichting Onderwijs aan Zieke Kinderen Apeldoorn (SOZKA). In school maken we gebruik van "Klasgenoot" van KPN, hiermee kan een zieke leerling live de les mee maken.
Op onze school is het mogelijk om te versnellen in het lesprogramma		
Op onze school is het mogelijk om te vertragen in het lesprogramma		
Op onze school is het mogelijk om enkele vakken op een ander niveau te doen		
Op onze school is het mogelijk om te verbreden: extra stof aan te bieden in de breedte		
Op onze school is het mogelijk dat er extra verdiepingsstof wordt gegeven		

3.1.4. Aanpassing ruimtelijke omgeving

4.1 Overzichtelijke, prikkelarme omgeving	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school zijn de lokalen ordelijk ingericht	De mogelijkheid om met een timetimer te werken is aanwezig via het digibord.
Op onze school zijn alle lokalen prikkelarm	
Op onze school kan een leerling, indien afgesproken een vast werkplek krijgen.	
Op onze school hangt in elk lokaal een klok en een time-timer	
Op onze school kan een leerling incidenteel werken in een andere prikkelarme omgeving werken	
Op onze school zijn er aparte ruimtes waar leerlingen die dat nodig hebben gedurende de pauzes en andere vrije momenten kunnen verblijven	Indien er aparte afspraken gemaakt moeten worden betreffende de werkruimtes van leerlingen verloopt dit via het expertiseteam. Er bestaat binnen de school een aparte time-outplek voor leerlingen die (tijdelijk) een zeer prikkelarme omgeving nodig hebben. Voor leerlingen die in de pauze een rustigere omgeving nodig hebben zijn mogelijkheden binnen het gebouw aanwezig. De school beschikt over diverse studieruimtes.
4.2 Toegankelijkheid	Extra ondersteuning/opmerkingen
Onze school is rolstoeltoegankelijk	Een leerling kan gebruik maken van aangepaste schoolboeken (bv. In gesproken vorm of in aangepaste lay-out). Bij het vak bewegingsonderwijs zijn er aangepaste materialen t.b.v. leerlingen met een visuele beperking.
Op onze school kan een leerling gebruik maken van aangepast meubilair	
Op onze school is een invalidentoilet aanwezig	
Op onze school is een verzorgingsruimte aanwezig	

3.1.5. Inzet expertise

5.1 Inzet expertise	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is een ondersteuningscoördinator/intern begeleider aanwezig	Binnen de school zijn decanen aanwezig die de leerlingen en collega's kunnen ondersteunen bij LOB (Loopbaan oriëntatie en begeleiding). Ook de mentor speelt hierbij een actieve rol.
Op onze school is een leerlingbegeleider/counselor aanwezig	
Op onze school is een vertrouwenspersoon aanwezig	
Op onze school is een coach/begeleider voor docenten aanwezig	
Op onze school is een orthopedagoog of (gz-)psycholoog beschikbaar	
Op onze school is een maatschappelijk werker/jeugdhulpverlener aanwezig	
Op onze school is een remedial teacher (dyslexie/dyscalculie) aanwezig/beschikbaar	
Wij kunnen een beroep doen op een jeugdverpleegkundige/schoolarts verbonden aan onze school	
Er is een leerplichtambtenaar verbonden aan onze school	
Wij kunnen een beroep doen op de wijkagent	

3.1.6. Ondersteuningsstructuur

6.1 Deskundigheidbevordering	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is er intervisie voor docenten	De school beschikt over (algemene) personeelscoaches die docenten kunnen ondersteunen en te begeleiden bij persoonlijke ontwikkelpunten. Er is een tweetal docent ondersteuners actief die specifiek ingezet kunnen worden bij begeleidingsvraagstukken in en buiten de klas. Zij maken deel uit van het expertiseteam.
Op onze school kunnen er casussen besproken worden onder begeleiding van een lid van het ondersteuningsteam	
De docenten van onze school beschikken over voldoende handvatten voor goed klassenmanagement	
De docenten van onze school beschikken over voldoende handvatten hoe om te gaan met leerlingen met extra ondersteuningsbehoeftes	
6.2 Docentondersteuning	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is coaching voor nieuwe docenten beschikbaar	Zie hiervoor ook 6.1
Op onze school is coaching beschikbaar op klassenmanagement	
Op onze school is coaching beschikbaar over communicatie/gespreksvoering	
Op onze school is coaching beschikbaar op het gebied groepsproces/groepsdynamica	
Op onze school is coaching beschikbaar gericht op de aanpak van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften	
6.3 Route inzet ondersteuning	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is er een duidelijke route voor het bespreken van een leerling voor bespreking in het ondersteuningsteam	Binnen onze school vindt goede afstemming plaats tussen het expertiseteam en de betreffende afdeling. De uitkomsten van leerlingenbesprekingen worden door de mentor besproken met de ouders.
Op onze school wordt de ondersteuningsvraag van de leerling tijdig en adequaat opgepakt door het ondersteuningsteam	
Op onze school bespreekt een lid van het ondersteuningsteam de uitkomsten van de besprekingen met ouders	
Op onze school zijn de uitkomsten van de besprekingen inzichtelijk voor alle betrokkenen op school	
Op onze school is de voortgang van het ondersteunings-traject inzichtelijk voor alle betrokkenen, inclusief ouders	
Op onze school wordt de voortgang van het ondersteuningstraject vastgelegd	
De voortgang en ondersteuning van de leerling wordt minimaal twee keer per jaar besproken met ouders	

6.4 Verslaglegging en OPP	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school wordt de ondersteuningsbehoefte van de leerling vastgelegd in het LVS	
Op onze school wordt extra ondersteuning vastgelegd in een OPP	
De handelingsadviezen van de leerling (uit het OPP) zijn bekend bij de betrokken docenten	
Op onze school weten alle betrokkenen rondom de leerling waar het OPP te vinden is	
6.5 Beleid en organisatie	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school is er structureel aandacht voor het vergroten van deskundigheid van personeel	<p>Binnen het schoolveiligheidsplan (VOG) zijn genoemde zaken vastgelegd. Zie www.heemgaard.nl voor de specifieke protocollen.</p> <p>Binnen het formatieplan is beleid geformuleerd m.b.t. de klassengrootte. Het maximale leerlingaantal is in de reguliere klassen 32 en voor de ISK 15.</p>
Op onze school zijn de taken van de mentor vastgelegd	
Op onze school zijn de taken van de ondersteuningscoördinator/intern begeleider vastgelegd en worden jaarlijks geëvalueerd	
De ondersteuningsstructuur van de school is vastgelegd en inzichtelijk voor medewerkers en ouders	
Op onze school kent een ieder het schoolondersteuningsprofiel	
Het schoolondersteuningsprofiel is toegankelijk voor iedereen	
Op onze school wordt gewerkt volgens een dyslexieprotocol	
Op onze school wordt gewerkt volgens een dyscalculieprotocol	
Op onze school wordt gewerkt volgens een protocol medische handeling	
Op onze school wordt gewerkt conform vastgestelde privacyreglementen	
Op onze school wordt gewerkt volgens de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld	
Op onze school is een schoolveiligheidsplan aanwezig en inzichtelijk voor iedereen	

3.1.7. Samenwerking deskundigen

7.1 Samenwerkingsrelatie met ouders	Extra ondersteuning/opmerkingen
Op onze school wordt het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) in samenspraak met ouders en leerling opgesteld	
Op onze school wordt de inzet van extra ondersteuning in overleg met ouders bepaald	
Op onze school bespreekt mentor en/of de ondersteuningscoördinator/intern begeleider zorgen met ouders	
Op onze school informeert de mentor ouders over zorgwekkende signalen van de leerling	
Op onze school consulteert de mentor ouders of zij dezelfde signalen zien	
Op onze school informeert de mentor ouders over positieve ontwikkelingen van de leerling	
7.2 Samenwerkingsrelatie met externe betrokkenen	Extra ondersteuning/opmerkingen
Er is regelmatig contact tussen school en de betrokken hulpverlening van de leerling	
Er wordt multidisciplinair overleg met externe betrokken georganiseerd	
De ondersteuning op onze school wordt afgestemd met de externe hulpverlening (gezamenlijke doelen)	

3.2 Symbiose arrangementen (categorie 3)

Voor leerlingen die staan ingeschreven in het VSO is en blijft het mogelijk een deel van het onderwijs op een school voor voortgezet onderwijs te volgen: de zogenaamde symbiose. In dat geval maken regulier en speciaal onderwijs afspraken over het programma en de bekostiging en leggen deze vast in een symbioseovereenkomst.

4. Conclusie en ontwikkelagenda

Na de start van Passend onderwijs heeft De Heemgaard de organisatie van de ondersteuning tegen het licht gehouden en waar nodig aangepast. Deze aanpassingen zijn geëvalueerd. We hebben de conclusie getrokken dat doorontwikkeling zeker nog noodzakelijk en mogelijk is. Een van de conclusies was dat het van grote waarde is om ook een **fysiek expertisepunt** binnen de school te creëren. Niet alleen vanwege de zichtbaarheid maar ook vanwege de betere bereikbaarheid voor leerlingen en collega's en de behoefte aan een Time-out plek voor leerlingen. In het komende najaar zal dit worden gerealiseerd.

Voor de vakdocenten geldt nog steeds dat het didactisch en pedagogisch repertoire in de komende jaren verder vergroot zal moeten worden. Dit is een proces dat onderdeel uitmaakt van ons scholingsprogramma. Ook spelen de docentondersteuners daarin een grote rol. Hiertoe volgen alle docenten interne scholing m.b.t. activerende werkvormen en differentiëren in de klas. Voor de mentoren zal steeds meer gelden dat ze planmatig te werk te gaan door middel van het vastleggen van het ontwikkelperspectief van de leerling met een speciale ondersteuningsbehoefte, door het werken volgens ondersteuningsarrangementen en dit steeds te evalueren en bij te stellen en goed vast te leggen in ons Leerling Volgstelsel (Magister). Ook zal de systematiek van Handelings Gericht Werken (HGW) verder doorgevoerd moeten worden bij docenten en mentoren.

De door de school opgestelde ondersteuningsroutes moeten binnen de organisatie verder worden doorontwikkeld en gecommuniceerd met alle betrokkenen. De regie van deze processen ligt vooral bij het expertiseteam.

Tot slot zal De Heemgaard samen met het SWV zich inzetten bij de verdere doorontwikkeling van het zgn. Kernteam en zal binnen VOG verband de flexibele schil van expertise inzet, verder ingericht worden.

De Heemgaard heeft dus mooie stappen gezet maar is zeker nog in staat om dit naar de toekomst toe verder uit te bouwen!

Voor overige bijlagen zie website www.heemgaard.nl (schoolveiligheidsplan).

Bijlage

PROTOCOL DYSLEXIE

1. Iedere docent die lesgeeft aan een dyslectische leerling wordt daarover geïnformeerd (via de dyslexielijst en/of de lijst bijzonderheden)
2. Dyslectische leerlingen hebben recht op extra tijd bij toetsen.
De richtlijn voor extra tijd bij toetsen is:
  - toets 1 lesuur: 10 minuten
  - toets 2 uren: 20 minuten
  - toets 3 uren: 30 minuten (=maximaal)Een andere oplossing is het inkorten van de toets, zodat deze wel binnen één lesuur gemaakt kan worden.
3. Dyslectische leerlingen kunnen overleggen met de zorgcoördinator over specifieke aanpassingen.
4. Bij proefwerken worden schrijffouten Nederlands niet meegerekend.
5. Bij Nederlands en MVT worden schrijffouten via een 'aangepaste' normering beoordeeld. We maken hierbij verschil tussen
  - Luisterfouten
  - Regelfouten
  - Inprentfouten
6. Dyslectische leerlingen kunnen extra mondelinge beurten krijgen, zodat ze daarmee hun zwakke schrijfvaardigheid kunnen compenseren.
7. Dyslectische leerlingen zijn gebaat bij het schriftelijk aanbieden van de leerstof. Dicteren van de lesstof en/of overhoringen is niet toegestaan.
Aanbevolen lettertype / grootte: Arial 14-16 / Times New Roman 14-16
8. Bij overgang telt het vastgestelde cijfer. Docenten plegen (indien nodig) vooraf overleg met de mentor, afdelingsleider of remedial teacher.
9. Dyslectische leerlingen kunnen begeleiding krijgen van de remedial teacher. Het is mogelijk dat zij hiervoor delen van andere lessen moeten verzuimen.

